

VASÁRNAP

**POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Ó-utca 10. sz.
Telefonszámok: 42—49, 198—204.

**MEGJELENIK
MINDEN
VASÁRNAP**

Előfizetési árak: Egész évre 62.000 K
Félévre 31.000 K. Negyedévre 16.000 K
Egyes szám ára 1.500 K

Budapest, 1925.

VI. évfolyam, 36. szám.

Vasárnap, szeptember 6.

A századik határkőnél.

Irta: Schandl Károly.

Századik kiállítását rendezte a «Falu» Országos Földművelésügyi társaság vasárnap Cegléden s ezen ünnepélyes határkőnél bizakodva tekint vissza az elmúlt öt esztendőre. Minden romban volt öt éve, ellenséges paták taposták a barázdákat, a tanyák istállói üresen álltak, kifosztott mezőgazdaság, megdermedt ipar és pusztuló tűzhelyek jelezték a harmadik tatárjárás elvonulását.

A nemzet vezérének a táltosok lováról elhangzott intő és buzdító szövegét, mely a nagyváros és a falvak népének szólt, megértette a vidéki magyarság. Horthy Miklósnak, az ország kormányzójának védelme alatt és a föld népének azóta sirbaszállt két apostola, Rubinek Gyula és nagyatádi Szabó István vezetése alatt egyesült a Faluszövetségben, hogy eltakarítsa a romokat, újraszántsa a barázdákat és verejtékes munkával szebbé tegye a falvakat és vidéki városokat, virágzóbbá a mezőgazdaságot és ipart, mint annakelőtte volt.

Isten nevében kezdtük a munkát s keresztény hite és magyar hazaszeretete nem várt eredményekkel jutalmazta a magyar föld népének törekvéseit. Mintha a nemzet nagy prófétája kiszállt volna nagycenki sirtombjából s a tespedés után — mint épen száz évvel ezelőtt — szellemével áthatotta volna a vidék romlatlan magyarságát: a barázdákban s a nád-fődeles műhelyekben honmentő munka folyt a Faluszövetség öt esztendőjében.

A magyar mezőgazdaság borzasztó sebeit begyógyította a földművelő magyarság szorgalma és tudása, gabonatermesztésünk elérte a békebeli hozamokat, állattenyésztésünk pótolta az elszenvedett hiányokat, házi iparunk soha nem látott lendületet vett s a kézműipar újra becsületet szerzett remekeivel. Új iskolák, templomok épül-

nek a tanyavilágban, a cserépszindelyes új házikók ezreinek ki a magyar földből s hallatják muskátlis ablakaikon át a magyar néplelek szintiszta dalát.

A kultúrmunka, mely az első falukiállítás óta megindult, eredményeiben valóban méltó Széchenyi István gróf fellépésének százéves fordulójához. Ezeket az eredményeket mutatta be a vidéki magyar nép Cegléden a századik falukiállítás keretében. Csak egyes virág-szalag, kevés búzaszem, néhány fonál és egy pár remek az, amit a kiállítás mutat, ahhoz a sok lelki és gazdasági kincshez képest, amit ez a szinmagyar tábor bizakodó erejével ezen a tatárjárta földön kitermelt.

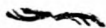
A történelem legnehezebb napjaiban küldi a Gondviselés a magyar nemzethez legtöbbször a biztató reménysugarakat, hogy önrézete fokozódjék és önbizalma erősödjön. Ennek az országnak messze délibabos rónáit a magyar kultúra kétszer népesítette be a keresztény műveltség alkotásaival. Virágzó városok, gazdag falvak lepték el sűrűen a Duna—Tisza-közét már a magyar királyság első századaiban. Először a tatár dúlás, azután a törökpusztítás, harmadszor a vörös rémuralom égették fel ezt a kultúrát. Egy parsi tudós jön keletről s azt hirdeti Európának, hogy a magyarok

kultúrája még a római és görög műveltségénél is régebb volt. Kell valami istenadta erőnek lenni ebben a nemzetben, hogy kultúráját nem engedje eltemetni s ebben az isteni erőben Széchenyi századik évfordulóján — nem csak hiszünk, hanem azt akarjuk, hogy ezen a századik állomáson egész táborunk, minden falu s minden város megfogadja szent fogadással, hogy nemzeti kultúránkat, melyet első királyunk ezen a földön a keresztre és az ekevasra alapított, minden modern mérgezéssel szemben megőrizzük és újra dicsőségre visszük!

Schandl Károly dr. földművelésügyi államtitkár fogadja Horthy Miklós kormányzót a Faluszövetség ceglédi jubiláris kiállításának színhelyén.

Horthy Miklós, az ország legendás fővezére, aki öt esztendeje, mikor fehér lován bevonult a fővárosba s oly szeretettel szólt akkor a falu népéhez, személyes megjelenésével tüntette ki a Faluszövetség századik kiállítását. Azóta kétezer falu sorakozott szövetségünk zászlaja alá, mely Mayer János vezéri kezében hűséges és erős kezekben van. De mindez nem elég. Ha azt akarjuk, hogy a magyar föld és a falvak népe mindenkorra biztosítsa függetlenségét és boldogulását, akkor a többi falunak is sietve zászlónk alá kell jönni s a falvak összes polgárainak a Faluszövetség csoportjaiban kell tömörülni.

Budapest, szeptember 6.

Másfél billió a gazdasági élet fellendítésére. A pénz állandóságának és az ország pénzügyi helyreállításának szükségszerű következménye volt az átmeneti gazdasági pangás. Mindig mondtuk, hogy ez a pangás, mely véletlenül egyébként összeesett az európai gazdasági pangással, nem lesz tartós. Az események csakugyan igazat adnak nekünk. A magyar állam most már abban a helyzetben van, hogy a gazdasági életet jólfrissítse és az átmeneti pangást megszüntesse. Ebben ugyan segítségére jön az általában jó termés is, mely ugyancsak billiónyi értékfelettel hozott a magyar gazdasági életnek. A kormány ugyanis elhatározta, hogy mintegy másfél ezer milliárd koronát fordít a külföldi kölcsönből beruházási munkákra. Ebből legtöbb jut a falvak és a mezőgazdaság előmozdítására. Kétszáz milliárdnál több hosszútávú kölcsönt kapnak az ármentesítő társulatok a töltésmunkákra, nem sokkal kevesebb megy az országutak és megyei utak építésére és kijavítására, ötvenmilliárdnál több jut a borértékesítés előmozdítására, ugyanennyi az állattenyésztés emelésére, több milliárd a tejszövetkezetek szervezésére és néhány milliárd erdei vasutakra és kisebb beruházásokra. Liberális és merkantilista körök máris támadják a kormányt, hogy miért költ többet a vidékre, kiválték a mezőgazdaság céljaira, de ez a kifogás teljesen jogosulatlan. Magyarország agrárállam, a parlament többsége agrárpárti s csak elismerés illeti a kormányt, de különösen a földművelésügyi minisztert, hogy oly sok nehézség dacára érvényt szerez a mezőgazdaság és a vidék jogos igényeinek. Magát a másfélbilliósi beruházási akciót örömmel üdvözölköz, mert ennek több üdvös következménye lesz: megszűnik a gazdasági pangás, az ipar és a kereskedelem forgalmához jut, a közlekedés megjavul, a munkanélküliség országszerte megszűnik, hiszen pl. csak a földmunkások keresettel való ellátása évként biztosítva van, elég pénz lesz a gazdasági életben, olcsóbb lesz a kölcsönkamatláb, egyszóval nagy lépésekben haladunk a békebeli gazdasági viszonyok felé. Mégis csak azoknak volt igazuk, akik a külföldi kölcsön útján való országgyógyítást fogadták el, mert mindezt nem lehetett volna elérni a külföldi kölcsön nélkül.

*

A szociáldemokraták nyíltan is a bolsevizmus mellé álltak. Marszeijban, Franciaország egyik kikötővárosában most zajlott le a szociáldemokrata pártok nemzetközi kongresszusa, amelyen a magyarországi szociáldemokrata párt is képviseltette magát Peyer, Peidl, Györki és Kétil képviselők által. A kongresszus azt a határozatot hozta, hogy minden ország szociáldemokrata pártjának kötelessége élesen küzdeni minden olyan politika ellen, mely Szovjetország ellen irányul. A szociáldemokraták tehát nyíltan állást foglaltak a kommunizmus mellett, amit eddig mindig lepleztek. Nálunk a falvakban és a parlamentben, de durva sajtójukban is állandóan tagadták, hogy együtt lennének a kommunistákkal. Mi soha sem adtunk hitelt jogadkozásuknak, mert jól tudjuk, hogy kommunista, vagy szociáldemokrata egy, és a nyakravaló más. De akadtak könnyenhiívó, vagy együttü emberek, akik fölültek nekik s elhitték, hogy más a szociáldemokrata párt, mint a kommunista. Most már ezeknek a szemé is kinyíltik bizonyára. A marszeiji határozat után mindenki tisztában lehet vele, hogy mikor a szociáldemokrata szervezetbe lép, akkor a bolsevizmus pártjára áll.

MI HIR (A POLITIKÁBAN?)

Az állam pénzügyeinek rendbehozatala során a kormány most érkezett el ahhoz a ponthoz, hogy a magyar gazdasági élet legfajóbb pontját,

a drágaságot erélyes kézzel megfogja

s útjában megállítsa. A közvetítő kereskedelem, amely a termelő és a fogyasztó között áll, annak ellenére, hogy a termelő árai nem emelkednek, egyre több és több illetéktelen hasznót akar húzni, amelyet a termelő rovására a fogyasztótól szed be. Ezt a lehetetlen állapotot a kormány megszüntetni kívánja s ezért Vass József helyettes miniszterelnök megbízta mindegyikét a statisztikai hivattal, hogy az áralakulásokról adatokat gyűjtsön, egyúttal szakértekezletre hívta össze az illetékes hatóságokat s az érdekelteket, hogy az árak csökkentéséről határozni lehessen. Remélhetőleg a szakértekezletnek kellő eredménye lesz s

a fogyasztóképesség növekedése fogja követni az árak olcsóbbodását.

A kormány tagjai e héten nagyfontosságú minisztertanácsot tartottak, amelyen véglegesen határozta a beruházási programról.

Ezerhatszázmilliárd korona

az az összeg, amelyet különböző állami beruházásokra fordítanak, s ezzel a hatalmas összeggel a magángazdaságnak is nagy lendületet adnak, egyúttal a jelentkező munkanélküliséget lényegesen enyhítik. A beruházási program keretében

teljes mértékben érvényesülnek a mezőgazdasági érdekek,

amennyiben ármentesítőtársulatok, borértékesítés, tejszövetkezetek, állattenyésztés, mezőgazdasági hitel stb., mind nagy összeggel szerepelnek. Az agrárirányzat érvényesülése miatt liberális oldalról támadások is érték a kormányt, e támadásoknak azonban jelentőségük nincs s

a falu ügyének előmozdítóit elgáncsolni nem lehetséges.

Ugyanez a minisztertanács határozta a rokkantkérdés rendezése és az állami építkezések megindítása felett is.

MEZŐGAZDASÁG

Ujabb hatmilliárd kölcsönt kapnak az elemi csapástól sujtott gazdák.

Az elemi csapások által sujtott kisgazdák részére újabb hatmilliárd koronát utaltak ki, a már eddig kiutalt összegeken felül s ezzel a segítséggel Szolnok, Hajdu, Heves, Bihar, Borsod, Csanád, Abauj-Torna és Zemplénnvármegye kisgazdáit támogatják első sorban.

Az elemi csapások által sujtott kisgazdatársadalom számára a hitelkérdés a rendkívül nehéz gazdasági helyzet folytán életkérdéssé vált. A földművelésügyi kormány erre való tekintettel a legmesszebbmenően intézkedett, hogy a szárazság és a jégverés következtében nagy károkat szenvedett gazdarétegek számára mindenekelőtt vetőmagkölcsönt folyósítson s a lehető legrövidebb idő alatt ötvenötmilliárd korona folyósíttatott is. A vetőmaghitel felosztásáról dr. Schandl Károly földművelésügyi államtitkár nyújtott tájékoztatást s kiemelte, hogy a kormány legfőbb gondja volt a hitel sürgős folyósíttatása, hogy a szükséget szenvedő gazdák időben pénzhez jussanak. Az 55 milliárdos hitel három csoportra oszlik: 23 milliárd jut a százholdnál kisebb területen gazdálkodó és aszály által sujtott gazdáknak, ezek nyolc százalék kamatot fizetnek a kölcsönért egy évi lejáráttal, a második csoportba tartoznak a százholdnál kisebb területen gazdálkodók, akik

jégekért szenvedtek, ezek kétmilliárdot kapnak, de csupán három és félszázalék kamatot fizetnek, a harmadik csoportban 30 milliárdot engedélyeztek a százholdnál nagyobb birtokosok számára. A szétosztás az Országos Központi Hitel-szövetkezet községi hitelszövetkezetei útján történik s a vármegyék gazdasági felügyelősegeihez, illetve a körzeti hitel-szövetkezetek igazgatóságához kell fordulni a hitel ügyében. *A kölcsön nyert összegek persze csak vetőmag és takarmányanyag beszerzésére fordíthatók, kiemelte azonban Schandl államtitkár, hogy az ideki kiutalásnál az aszály és jégkár által sújtott gazdák közül elsősorban azokat kell figyelembe venni, akiket a múlt évi kölcsön is terheli és azt nem tudják a mostani rossz termés miatt vissza fizetni.*

Mezőgazdasági teendők szeptember hóban.

F. Z.

Mikor már a nyár csak búcsúzni jár s a meleg napok után a hűvös esték, éjjelek következnek, mikor már hajnalhasadtakor dideregve húzzuk össze a szűrt, akkor van szeptember, vagyis Kisasszony hava. A nappalok melege megérel mindent, mit eddig éretlenül hagyott; a nyár ölelkezik az ősszel s ebből a frigyből származnak azok a szép őszi virágok, melyek a mezőn, a réten, a kertben gyönyörködtetik a szemet. Ez az őszi meleg nap sugar teszi éretté a magnak való kölest, muhart, hajdinát, a répagamot és a cirokszakáll magját is, valamint a korai vagy rövid tenészeidejű kukoricákat is a föld felett és a burgonyát, a csicsókát, a különböző répaféléket a föld alatt. De megérel a gyümölcsöket is a fákon s bokrokon, indákon (dinnye, tök), a kerti veteményeket, zöldség- és főzelékféléket és a sokak által a gyümölcsök királyának nevezett szőlőt is.

Ez a legkellemesebb hónap, nemcsak azért, mert a tikasztó hőség után jöleső enyhe meleget áraszt, s a permetező langyos esők eltüntetik a kellemetlen port, de leginkább azért, mert, eltekintve a gabonát ajándékozó júliustól, ez azon idő, amidőn a mezőgazda természetnek legnagyobb, legértékesebb részét leszüretelheti, elraktározhatja vagy áruba bocsájthatja. Hiszen ki gazdaságában nem a kalászosokra fekteti a főfolyt, annak az őszi terményekből származik a főjöveldelme.

Ha sorba vesszük a fent felsoroltakat, már ezek betakarításával is mennyi gond, dolog szakad a gazda nyakába, melyet legnagyobb részét mind sürgősen kell elvégezni, mert ha megerednek az ég csatornái, minálunk leginkább októberben szokott megesni, akkor már hiba van a kréta körül; az ázott burgonyát s répákat is nehéz kikotorni a földből, a vizes kukoricát veszélyes eltávolítani a görbét, a nyirkos magvakat kicsépelni bajos s szarogatni még nehezebb, ha csak nincs szárító berendezésünk. Azután tönkre megy a lomb, a szár, a melléktermény s mi takarmányul szolgált volna, példának okáért répalevél, burgonya-, cirok-, kukorica- stb. szár, az csak mint trágyaanyag jöhet tekintetbe, azért csak gyorsan be kell takarítani azt, mi megérett.

Ha iparkodunk mindent leszüretelni a még szárazabb jellegű szeptember hóban, akkor szárazon kerül a magtárba a köles, a muhar, a répa, a cirok magja s a szalma is mint száraz téli eleség jöhet figyelembe. A cirokszár, a kukorica-kőr, a répalevél, a burgonyalomb és még sok egyéb melléktermény felaprítva s elverelve vagy szombolyázva téli takarmánykészletünket gyarapítja majdan.

A rét sarjútját még szeptemberben szénává lehet szárí-

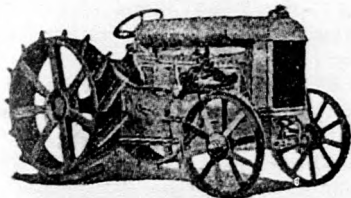

Horthy Miklós kormányzó beszédet mond a ceglédi Kulturház alapkövének ünnepélyes letételénél

tani, ha mindjárt csak barnává is, vagy félig megszáradva, elfonnyasztva rétegezni lehet száraz takarmányszalmával; de az októberit már csak más, silányabb eleségfélével szecskázva adhatjuk át a savanyú erjesztésnek, midőn nemcsak minőségileg, de mennyiségileg is nagyon sokat veszít; úgy hogy sokan inkább állataikkal legeltetik le az októberig még le nem kaszált sarjút s gyakran kénytelenek is erre a hasznosításra, mert a legelők már kisültek s a szeptemberben betakarított termények tarlóját sem igen élvezheti a lábas jószág, mert a gondos gazda mielőbb felszántja azokat, hogy a talaj előkészítése mielőbb foganatosíttassék.

Bizony, fel kell szántani azokat a táblákat is, melyekbe őszi vetemény jön, mert még egy vetőszántást is kell nekik adni annak idején, de sekély tarlóbuktatást is kell eszközölni ott, hová tavasz jőn, hogy a gyom kikeljen, hogy a talajnedvesség konzerválódjék s hogy beérődjék a föld, mire a mély őszi szántás ideje elérkezik. Van mit dolgozni az igás állatoknak szeptember hó folyamán, azért tartuk őket jól.

Vetés is akad szeptemberben. Sokszor nem vetettük el az őszi repcét a múlt hónapban, tehát a Kisasszony napig annak földben kell lenni; így a lucernát is, mit már védnöknény nélkül szoktak ilyenkor vetni, alá kell sekélyen takarni, hogy mire a fagyok megérkeznek, eléggé megerősödjék legyen a szára, de elég mélyen le is hasson a gyökere, hol már a fagy nem árt neki. De vetünk szeptemberben őszi takarmányozsot s egyéb takarmánykeverékeket, mint őszi és szűzös bükköny és őszi borsókeveréket, rozs és repceből álló keszthelyi keveréket, bíborherét stb., hogy tavasszal korán kezdhessük meg a zöldleleséget. Végül pedig ott, hol a hesseni vagy egyéb légytől félni nem kell, megkezdhetjük az őszi árpa s azután mindjárt az őszi rozs vetését, csak ezek után vessük az őszi búzát, mert hisz ez tavasszal bokrosodik, míg a rozs csak ősszel, az őszi árpa pedig hosszú tenészeidejű s igen meghálálja, ha korán vetik és jól megerősödjék dacolhat a kemény fagyokkal. Még arra is figyelmeztetem t. gazdatársaimat, hogy a rozs vetése előtt két héttel ejtsék meg a vetőszántást, mert ez a gabona üllepedett talajt kíván, hogy gyorsan kikelhessen s ha esetleg ezt nem tudnánk neki megadni, akkor könnyű hengeréssel vagy még inkább (ha van) altalajtömörítővel (packer) adjuk meg a rozs-

FORDSON TRACTOR

raktárról
azonnal
szállítható

Telefon:
66-15.

HALTENBERGER VILMOS

a Ford gyárak autorizált képviselője
Budapest, VI., Nagymező-utca 19. szám.

Sürgőny cím:
Wilford Budapest.

Speciális amerikai gazdasági gépek: Oliver-ekék, tárcsásboronák, tárcsás szikekék, fűkaszálok, burgonya kiséző, körfűrészes berendezés.

földnek a kívánt tömötséget. Búza, árpa, kétszeres friss szántásba vethető.

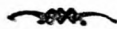
Hogya trágyát epünk már telítve van s magasabbra nem szabad abban a trágyát felhalmozni, akkor a készletet okvetlenül ki kell szállítani a trágyázandó földre. Ha ráérnek igazán, akkor azonnal hordjuk ki az istállótrágyát a táblára, terítsük szét és amint egy sor be van ganéjözva, azonnal szántsuk le, így az ammoniakvesztés a lehető legkevesebb lesz; de ha erre nincs érkezésünk, akkor a tábla szélén kazalba (szarvas) helyezük a trágyát és ha kész e négyszögletű rakás (melynek 1—8 m-nél magasabbnak lenni nem szabad), borítsuk azt be felülről és minden oldalról 80 cm vastag földtakaróval, hogy az elpárolgása meg legyen gátolva, de a beéredés — korhadás — fennakadás nélkül haladhasson.

Mikor a hó vége felé már a külső munkákat bevégeztük s ha fuvarozásokkal nincsenek igásaink elfoglalva, akkor megkezdhetjük velük az őszi mély szántásokat tavasziak alá. Igaz, hogy ha hosszú s enyhe az ősz, akkor e földeken még kihajt a gaznövény, a gyom, de ezt majd a tavaszi talajporthányítás megsemmisíti. Csak akkor kell már az ősz folyamán közbeépíteni, ha netalán magba menne a gyom, mert akkor erős fogasolással meg kell azt semmisíteni, ha még mindig nem volna kilátás fagyokra.

Gyümölcsök beszüretelése után a télire valót raktározzuk el, a feleslegesét adjuk el frissiben, vagy ha ez nem menne, konzervált állapotban, mint befőttet, cukorban elrakottat, aszalványt vagy mint izzt, lekvárt, sajtot, kocsonyát, bort vagy ecetet. Persze, előzőleg tegyünk el mindebből saját háztartásunk szükségletére annyit, amennyit kell.

A szeptember végéig beérett szőlőt szüreteljük le, hogy esetleg rothadás vagy penész ne érje, vagy le ne peregjen s a rovarok, madarak s emberek meg ne dézsmálják.

Méheket, ha gyengék, etetni kell kristály- vagy fehér-cukorral, vagy mézzel.

A csikót hogyan szoktatjuk kantárhoz, hámhhoz?

Irtó: Kis Mihály.

A multkor «hogy bánjunk a lóval» cím alatt arról beszélünk, miképpen lehet és kell a csikót kezessé és engedelmessé tenni. Az ilyen módon kezelt csikót járszva lehet betanítani. Már elválasztása előtt kötőfékhez szoktassuk. Etetéskor mindig jászolhoz kötjük. Bármikor feladja akármelyik lábát, ha kivánjuk. Kötőfékjét eloldva, ha nevéen szólítjuk, az istállóban állóhelyén kifelé fordul. Ilyenkor már két éves korától kezdve némi kedveskedéssel és simogatással lassanként betanítjuk, hogy az egyszerű karikás zablával ellátott kantárt a fejére tegyék. Bal kezünkkel gyöngéden átfogjuk az állat, úgy hogy hüvelykujjunk a csikó szájába kerül, oda a foghíjas nyre, ahová a zablát fektetjük. Erre a csikó kissé szétnyitja a száját; jobb kezünkkel a tarkósíjzón tartott kantárt csendesen olyan magasra emeljük, hogy a zabla vasa a csikó ajkaiat érje, mire aztán a bal kezünk hüvelykujjával belesegítjük a zabla vasát a csikó szájába és a tartósíjzót szép óvatosan a fülei fölött áthúzzuk a ló tarkójára. Amint ez megtörtént, szépen megveregetjük a csikó fejét, nyakát és egy marék zabot adunk neki jutalmul.

Nem mindig megy ez ilyen simán. Ha hosszas próbálgatással így nem érünk célt, akkor szájkötéssel teszünk kísérletet. Kis ujjnyílnál vékonyabb, az egyik végén istrángmódra hurokkal ellátott, körülbelül 1½ méter hosszú kötél hurokját akkorára tágítjuk, hogy a csikó szájába vethessük a hurkot, az alsó állkapcsának foghíjas nyérére. A hurkot összehúzzuk aztán, úgy hogy a kötél a ló álla alatt lefelé lóg. Nem szabad a kötelet annyira meghúzni, hogy az állatnak fájdalmat okozzon. Ilyen szájkötéssel a legféltelenebb lovat akárhová el lehet vezetni és akármilyen veszett, harapós lovat könnyen föl lehet kantározni. Ha a zablavas a szájában van már és a kantár a fején, akkor a szájkötélet ki lehet venni a szájából.

Csikónak legjobb a zablavas, ha kellő vastagságú, egyszerű karikás zabla. Vékony vasú vagy épenséggel láncoz zabla (feszítő zabla) nem való csikónak, sem gorbombakézű ember

kezébe, mert attól keményszájú lesz és később nem bírna vele. Az első kantározáskor a csatok segítségével hozzá kell igazítani a kantárt a csikó fejéhez. A pofaszíjakat olyan, hosszúra kell csatolni, hogy a zabla a csikó szájaszögletét könnyedén érje, de azt föl ne húzza. Szabály továbbá a zablát úgy csatolni, hogy az az alsó állkapocs foghíjas nyéren fekdjék, de ne nagyon közel a metszőfogakhoz, mert akkor használat közben még ki is eshetne a ló szájából. A torokszíjat nem szabad szorosra csatolni, — legalább az öklét átdughassa fölötte az ember, — mert különben fojtogatja a lovat, mikor a fejét lehajtja.

Ha a kantárt és az azon való vezetgetést már megszokta a csikó, akkor lassanként a hámhhoz szoktatjuk. A kezesnek nevelt csikó megszokásból is túri, hogy testének bármely részét tapogassuk, simogassuk. Erre mindenesetre rászoktassuk, mielőtt a hámat rátennék. Ezt pedig úgy tesszük, hogy a csikót kifelé fordítjuk a helyén az istállóban, lehetőleg ne kézzel, csak nevéen való szólítással. (Jászolhoz kötött csikón ne babráljunk a hámmal, mert könnyen hanyattvágódik.) Azután az orra elé tartjuk a hámat, hogy szaglássza, megismerkedjék vele. Mikor már nem fél tőle, a szokott módon ráteszszük a hámat; a csikót megsimogatjuk és egy kis abrakkal vagy más nyalánksággal megjutalmazzuk. A haslót becsatolhatjuk, de azt szorosra csatolni vétek lenne, mert a csikó félmében hanyattvágódhat. A farmatringot (farokszíjat) sem tanácsos mindjárt az első napon a farka alá tenni, amíg csak egész nyugodtan nem túri a hámat. Az ilyen próbák után jó azután a hámat hosszabb időig rajta hagyni a csikón, hogy hozzászokjék és kézen vezetve jártatni vele. Még megemlítjük, hogy jól kezelt csikót okosabb szemellenző nélkül való kantárral hajtani, bár nálunk még nem igen szokás. Nos, ha már épen ragaszkodunk a szemellenzőhöz, legalább rendben tartssuk azokat, nehogy a ló szemére ráfeküdjenek, azokat idővel elnyomorítsák.

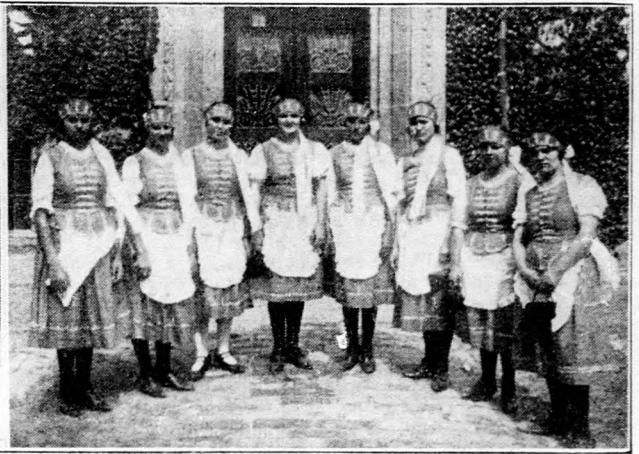

A nedves csávázás.

Egészen a legújabb időkig a vetőmagvakat nedves úton csávázták, csak a legújabb időben hódított tért az úgynevezett porpácolás. A porpácolást és annak jelentőségét lapunk legközelebbi számában fogjuk ismertetni, most a nedves csávázószerek és az azokkal való eljárásokat részletezzük olvasóink előtt.

Régebben rézgáliccal csávázták a vetőmagvakat. A legújabb vizsgálatok azonban kiderítették, hogy a rézgálics csávázás nem öli meg, csak késlelteti az üszökspórák kicsirázását és így különösen esős időjárás alkalmával a rézgáliccal való csávázás nem mentesít az üszök kártétele ellen. Azonkívül a rézgálic csak a gabonaüszök fejlődését késlelteti s nem véd az árpa levéleszikosága, a rozs fuzáriumbetegsége és a több olyan gabonabetegség ellen, amelyekkel szemben a modern csávázószerek kellő biztosítékot nyújtanak. Úgy az üszök, mint a többi gabonabetegségek ellen, kivéve a repülőüszköt, teljes védelmet nyújtanak a *Higosan*, *Tillantín* nevű csávázószerek, amelyek mellett, hogy a vetőmagra telepedett kórokozókat megölik, serkentik a fiatal csiránövények fejlődését és így a velük pácolt vetőmagból a vetés dúsán, egyenletesen és gyorsan kel és a termés is nagyobb. Ezek a pácolószerek azonban mind mérgesek és így a velük való bánásmód bizonyos óvatosságot igényel.

A pácolást velük különben úgy hajtjuk végre, mint a rézgálics csávázásnál. Ha nagyobb mennyiségű vetőmagvat akarunk csávázni, azt legjobb egy 2—300 literes kádban vagy hordóban elvégezni, kisebb mennyiségű vetőmag csávázását teknőben is végre lehet hajtani. A kádba vagy teknőbe elkészítjük előírás szerint a csávázó oldatot. Például 100 liter vízbe 200 gr Higosant feloldunk és keverés közben 100 kilogramm vetőmagot folytatunk be a csávaoldatba. Keverés közben a felszálló léha szemeket leszedjük és 15—30 perc múlva a vetőmagvat kiszedve szellős helyen kitergetjük, hogy fökéletesen megszáradjon. A megfogyott csávázóoldatot 12 liter újabb frissen készített csávázó-

Képek a Faluszövetség ceglédi jubiláris kiállításáról.

Iskolás gyermekek felvonulása a kormányzó fogadtatására.

Kiskunlacházai leányok magyar nemzeti viseletben.

oldattal pótoljuk és most ismét újabb 100 kilogramm vetőmagot pácolhatunk benne.

Általános szabály, hogy a csávázóoldatot legfeljebb csak háromszor-négyszer szabad feltölteni és használni, mert többször használva már hatását nem tudja teljesen kifejteni. Ha azonban még volna vetőmagunk, úgy csináljunk friss oldatot és azzal újra elkezdhetjük a csávázást.

Ezeknek a csávázószereknek a használatánál a túlszávázás veszélye nem forog fenn, mint a rézgáliccal való csávázásnál, amely, ha nem tartjuk be pontosan az előírt csávázási időt, vagy az oldat hígítását, megöli a vetőmag csírákéességét. Különösen vidéki kisebb gazdaságokban, ahol a gazdák nem rendelkeznek pontos mérőszközökkel a csávázóoldat elkészítésére, semmi esetre sem szabad rézgáliccal csávázni, mert mindig fenyeget az a veszély, hogy a rézgáliccal csávázott búza nem kel ki, vagy ha ki kel, akkor sem lesz üszökmentes.

Németországban már törvénnyel tiltják a rézgáliccal való csávázást, okuljunk a német példán és ne akarjunk a saját kárunkon tanulni.

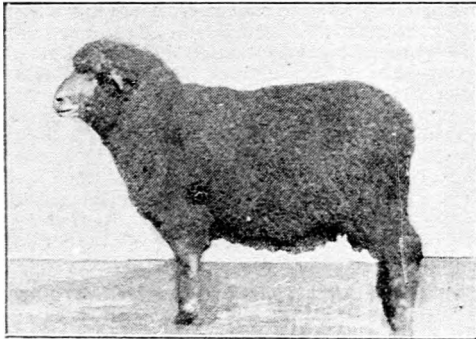
Mivel pótolhatjuk a zabot a ló abrakjában? A zab kétség-telenül legmegfelelőbb abrakja a lónak. De tévedés volna azt hinni, hogy zab nélkül a ló nem tartható meg kellő munkaerejében és fürgeségében. Ha tehát zabunk nincsen, kevés van vagy pedig ára — mint rendszerint — föltűnően magasabb, mint egyéb abrakfélék, akkor az üzleti érdek diktálja, hogy a zabot — leg-
alább felében vagy kétharmadában — más, megfelelő abrak-
nimmel helyettesítsük lovaink napi adagjaiban. Igen jó zabpót-
lék a tengeri, melyet legjobb zúzva etetni; szívesen eszik a lovak a csövestül darált tengerit is, mely még jobban megemésztődik, mint a morzsolt tengeri darája. Az abrak egyharmadát rozs is képezheti. Hasonló mennyiség, naponta egy-egyötöd kilogramm etethető a korpából is, melyet legjobb kissé megnedvesítve, péppé gyúrva és szeszkával keverve etetni. Ugyancsak az abrakadag egyharmadát alkothatja szárított sörtörköly, szárított szesz-
moslék és malátacsíra. Jó lóabrak a durván darált borsó és lószab is, de dugító és fölfúvó hatásuk miatt csak mérsékelt mennyi-
ségben (egy-egyötöd kilogramm) etethetők. Németországban sok gazda az olcsóbb burgonyával helyettesíti a drága zabot úgy, hogy hat-tizenkét kilogramm főtt és szeszkával kevert krumplit nyújt lovainak; a lovak fokozatos hozzászoktatás után a főtt vagy gőzölt burgonyát szívesen fogyasztják s az abrakos láda tisztántartására súlyt helyezünk, akkor emésztési zavarokkal soha lesz bajunk. Kítűnő, hazánkban mégis elhanyagolt lóabrakot képvisel a melasse, melynek egy kilogrammja egy kilogramm korpával vagy nyolcvan deka zabbal egyenlő értékű. Hashajtó hatásánál fogva ugyan egy lóval naponta egy, legföljebb két kilogramm etethető, mely mennyiség nem árt, sőt annyiban igen jó hatású, hogy a kólikától biztosan megóvja a lovat. A cukor-
gyárból beszerezhető szörpserű melasszét négyyszeres vízzel hígítva és szeszkára öntve etetik, vagy pedig más, nedvszívó abrakfélék-
köl (kórpa, malátacsíra, szárított répaszelet stb.) keverve, mint melasszkeveréket adják az állatok elé.

A cukorcírokcsalamádé. Az országos növénytermesztési kísérleti állomás figyelmeztet bennünket arra, hogy a cukorcírokok elsősorban nagy szárazságbirása és ezzel kapcsolatosan a száraz évszakban való vetetősége teszi méltóvá arra, hogy a gazda vele próbát tegyen és termesztését megkísérelje. Igaz, hogy a cukorcírok a kukoricacsalamádénál kevésbé ízletesebb, csekélyebb levéltartalmú és keményebb szárú takarmány, de fiatalon vágva (bugahányás előtt) azért elfogadható zöldeléséget nyújt. Bevermelésre, zsombolyázásra alkalmas. Ha az időjárás száraz, akkor a cukorcírok több csalamádét ad, mint a száraz-
ság iránt roppant érzékeny tengeri. Egyéb zöldtakarmány hiányában a marha megeszi s jól táplálkozik vele (a kukoricacsalamádét természetesen jobban szereti — ha ilyent kaphat!) Az első kaszálás után még sarjú-csalamádéjára is lehet számítani. A cukorcírok megérdemli, hogy csalamádétermelés céljából szárazságra hajló vidékeken vele foglalkozzunk. Kísérletezni óhaj-
tók forduljanak bővebb útbaigatásért a Növénytermelési Kísérleti Állomáshoz Magyaróváron.

A kelkáposzta gyökérgolyvás betegsége. Igen elterjedt betegség, különösen csapadékosabb időjáráskor okoz nagyobb károkat. Ez a talajlakó nyálkagomba megtámadja a kalarábét, a fehér répat és egyéb keresztcs virágú növényeket is. A leggyakrabban a kelkáposztán fordul elő. A betegség jelenlétéről olyképen győződhetünk meg, hogy a növekedésben visszamaradt növényeket kihúzzuk s ha azon gömbölyű kinövéseket találunk, úgy minden bizonnyal ezen gombabetegséggel van dolgunk. De vizsgáljunk, mert a gyökéren egy apró ormányos bogár is ilyen kinövéseket okozhat. Ezért vágjuk ketté a gubacsot; s ha annak belseje üres és álcákat látunk benne, akkor a betegség nem a gombától ered. A — sokszor nyolc-tíz centiméter átmérőjű — kinövések az élsződögomba otléte folytán támadnak. Az ilyen beteg növények sinylődnek s jóformán semmilyen termést nem adnak. Összel a gombagubacsok igen kellemetlen szagú rothadás-
nak indulnak. **Védekezés:** 1. Fertőtlenített helyen neveljünk palántát, hogy egészséges növényeket ültethessünk ki. 2. Fertőzött talajon négy-hat évig semmiféle keresztcs virágot ne termesszünk. 3. A betegségre való tekintettel egy-két évvel a művelés előtt meszezzük a talajt (hektáronként kétezeröttszáz kilo-
gramm égetett mész vagy ötezer kilogramm szénasavas mész adandó) vagy kainit (hektáronként kétezer kilogramm) alkal-
mazásával akadályozzuk meg a betegség megjelenését. A meszes talaj gátolja, a nedves talaj pedig előmozdítja a betegség elterje-
dését. Végre 4. a beteg növényeket szedjük ki s semmisítsük meg. Vizsgáljunk azonban, hogy beteg növények ne kerüljenek a trágyatelepre.

Hogyan ültessük be legelőinket gyümölcsfával? A szarvasmarha-legelőnek ritkán (hármás vagy négyes kötésben) való be-
ültetése rendszerint nehézségbe ütközik, mert még a rendszeresen tisztogatott marha is nagyon szeret vakarózni s így a csemétét, valamint a melléje vagy köréje vert karókat kidönti. Ezért helye-
sebb a legelőt úgy befásítani, hogy a fákat zárt csoportokban (gruppkokban) ültetjük s ezeket szeges dróttal kerítjük be. Így ligetes legelő áll elő, mely szép és hasznos. Ha már a fák meg-
erősödtek, akkor a drótkerítést el lehet távolítani és a legelő jószá-
got a fák árnyékába bocsátani, mert a marha dörgölődése már nem árt nekik.

A tenyészjuhok kiválasztása. A termékeny, egészséges, ellenálló szervezettel, megfelelő termelőképességgel és e tulajdonait biztos örökítő juh alkalmas tenyészállatnak. A tejtermelő tenyésziránynál fontos volna próbaféjessel megállapítani az évi tehozamot és a jó termelőket után nevelni a következő nemzedéket, de ezt ma még csak igen elvétve gyakorolják. A hústermelő iránynál előny adandó az oly tenyészjuhoknak, melyeknek kicsi fejét vastag nyak fűzi a hasábalakú törzshöz. A mar, a hát és far széles, izmos legyen, a koncok pedig teltek. Előnyt jelent a mély, széles mellkas, továbbá a rövid, szélesen álló, oszlopszerű lábak is. A gyapjútermelő iránynál a nagy test, a gyapjútermelés tömege, a széles mar és hát a bunda zártsága érdekében szintén kívánatos. A bundát igen alapos bírálatnak (bonitálás) szokták alávetni s a gyapjúszálak tulajdonságai, a zsírmínőség, a belsejüket, a kiegyenlítetttség, sűrűség, fúrtmagasság, ráncoltság stb. szempontjából megfelelő juhot osztják be az anyanyájba. A kritikát az anyák közül mindenféle szempontból csak egy kisebb rész állja ki. A bizonyos okból (pl. kicsi test, csekély benőttség, rosszindulatú zsír, hibás belsejüket stb.) kifogásolható anyákat csoportosítani szokták és hozzájuk oly tenyészokot osztanak be, mely az ivadékban e hibát kijavítja, illetőleg mérsékli. (Fixáló, finomító, tömeg-, testalak-korrigáló stb. kosok.) A gyorsan fejlődő juh $1\frac{1}{2}$, a lassan fejlődő $2\frac{1}{2}$ éves korában lesz tenyészképes és 5–7 éves korban kerül kísérletre. Kormeghatározásra a fogváltás nyujt támpontot: az I váltódik $1-1\frac{1}{2}$, az II $1\frac{1}{2}-2$, az III $2\frac{1}{4}-2\frac{3}{4}$, az IV $3-3\frac{3}{4}$ éves korban. A fogkopásból a kort alig lehet megállapítani, azért leghelyesebb minden juh fülébe a születési évszámot tetoválással belejegyezni. A köztenyésztésre szánt kosok számára az apaállatvizsgáló bizottság ad egy év tartamára tenyészigazolványt. Ennek hiányában idegenek juhait vele feladni nem szabad.

Húsmerino kos. (Képpel.) Mikor a finom gyapjú ára esni kezdett, a gyapjútermelő merinók egy részét a franciák gyorsfejlődő, nagytestű típusú alakították, melyek nagy testükön több — habár kevésbé finom — gyapjút és nagytömegű húst biztosítottak. Ezen tenyészirány hozánk is eljutott. Egy somogy megyei tenyésztőből mutatunk be egy kiváló példányt.

TANÁCSADÓ

Kérdés. 1. Lehet-e személyesen jelentkezni a hajóstársaságnál fölvetélt? 2. A folyamodványban milyen megszólítást kell használni? (Egy hű előfizető.) — **Felelet.** 1. Lehet. 2. Tinktentes Igazgatóság.

Kérdés. Hol van a Hadirokkantak, özvegyek és árvák egyesülete? (Mesterszállás.) — **Felelet.** Budapest, V., Falk Miksa-utca 9.

Kérdés. 1. Az ősi magyar búza fehér vagy veres kalású és melyik jobb? 2. Mennyi a nemesített búza ára és vasúti szállítási díja? 3. Van-e tavaszi négysoros árpa? (2019. számú előfizető.) — **Felelet.** 1. A piros kalásúnak állítólag keményebb a szalmája és magja nem pereg oly könnyen, de lényeges különbség a kettő használati értéke közt nincs. A fehér kalású régi. 2. A nemesítők magvaikért másfélszer akkora árat kérnek, mint azon időben a közönséges magért. A szállítási díjról megbízható adatokat a legközelebbi vasúti állomás főnökétől kaphat. 3. A négysoros árpának van tavaszi és őszi változata. Magva azonban apróbb, mint a tavaszi kétszeresé.

Kérdés. Belföldi és külföldi bélyegeimet hol értekezíthetem? (Rendes olvasó.) — **Felelet.** Sehhol, ha csak nagymennyiségű bélyege nincs, mert a bélyegkereskedelem teljesen pang.

Kérdés. Hol van a Borászati Lapok szerkesztősége? (F. J.) — **Felelet.** Budapest, IX., Üllői-út 25.

Kérdés. Kapás búza hol szerezhető be? (Palgári Olvasó Kör Erőcsoknya.) — **Felelet.** A kapás búza termeléséhez minden, búzámag megfelelő. A vetési sortávól legyen tizenegy vagy tizennyolc-husz centiméter. Az első esetben adnyakú kézi kapákkal, az utóbbi esetben fogatos kapákkal lehet egyszer-kétszer a búzát megkapálni. A széles sorokban vetett búza érése azonban késni szokott egy-két hetet, így a hűtőestnek a mi hirtelen beálló nyári forróságunk mellett inkább ki van téve. Mindenesetre csak próbaképen ezidén kisebb területen kísérletezzenek, hogy Somogyban beválják-e a széles sorokba vetés.

Kérdés. 1. Mikor kerülnek az ércpénzek forgalomba? 2. Hol lehetne olyan munkát, illetve fizetést kapni, amelyből rendszeresen megélhet az ember? (Egy hű előfizető.) — **Felelet.** 1. Az ércpénzek kibocsátásának időpontja nincs még megállapítva. 2. Erre a kérdésére csak azt felelhetjük, hogy mindenütt munkanélküliség van és bizony gyengén fizetnek. Munkát, sajnos, nem tudunk ajánlani.

Kérdés. 1. Lőherét szeretnék vetni búza alá és ezért tiprattott istállótrágyával szeretnék gyengén trágyázni és ehhez műtrágyát is használni ezer négyszögöltre ezer kilogrammot számítva. Jó lesz-e ez így? 2. Jó erőben lévő jekete homokra milyen takarmány jó zöldetetésre? 3. Magyaróváron milyen műtrágyát gyártanak? 4. Egy katasztrális holdra rozs alá mennyi szuperfoszfátot ajánlatos elszórni? (F. J., M. B.) — **Felelet.** 1. Búza herével gyenge istállótrágyázás és ezer kilogramm szuperfoszfáttal megfelelő termést fog adni. 2. A bitorheréből tizenkét-tizenhét kilogrammot, a szőszös bükkönynek őszi árpával való keverékéből 150 litemet, melynek negyötöd része bükköny, egyötöd része az őszi árpa. A bitorherre jobb takarmányt ad. 3. Magyaróváron gyártanak szuperfoszfátot és tudomásunk szerint egy kilopercenének ára 7200 korona, tehát a tizennyolc százalékosnak mázsája 129.600 korona melyhez tizenhét ezer koronát a zsákért és két százalék forgalmiadót számítanak. 4. Általában egy katasztrális rozs vagy búzaföld százharminc-százötven kilogramm szuperfoszfátot szokott meghálálni.

Kérdés. Harmincöt borsónagyságú igazgyöngyöt mennyiért lehet értékesíteni? (J. J.) — **Felelet.** A gyöngy értéke szépségétől függ, tehát látatlanban megbecsülni nem lehet. Tizenötmillió.

Kérdés. 1. Hol vannak fa- és fémipari iskolák és milyen képeztést adnak? 2. A kereskedelmi iskola mire képez? (V.-v. előfizető.) — **Felelet.** 1. A fa- és fémipari iskolába négy középiskolai végzettséggel veszik föl a tanulókat. Az iskola három évig tart és pótolja a tanonckodást. A fémipari iskola elvégzése után a tanuló a bádigos és lakatos szakmára, a faipari iskola elvégzése után az asztalos szakmára kap munkakönyvet. Debrecenben, Győrben fa- és fémipari, Miskolcon és Pécsen fémipari, Újpesten és Nagykanizsán faipari, Szegeden felsőipari és faipari szakiskola van. Budapesten a Mechanikai és Elektromos ipari szakiskolán (VIII., Tavaszmező-utca 15.) műszeresnek és villany-szerelőnek tanulhat ki. 2. A kereskedelmi iskola elvégzése után mint könyvelő, kereskedelmi levelező, magánhivatalnok helyezkedhetik el.

Kérdés. Képrámát csináltam és azt most hogyan festhetem be magam, olyan jól, mint a szakszerű iparosok? (K. J.) — **Felelet.** Ugy nem tudja befesteni a rámat, mint a hozzáértő iparos, épen ezért leghelyesebb azt iparosnak adni. A festék és eszköz ügyis pénzébe kerülne és így csak a munkadíjjal fizet rá többet, mintha azt maga végezné, de ezzel szemben jó munkát fog kapni.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Gazdatársadalmi hírek.

Két százalékkal olcsóbb a kisipari hitel.

A beruházási programmal szoros összefüggésben van a pénzügyminiszternek az a rendelkezése is, mely a kisipar részére engedélyezett hitelek kamatát szeptember 1-ével két-százalékkal mérsékli, ami azt jelenti, hogy szeptember 1-ével engedélyezett régi és új kisipari hitelek után nem tizenhét, hanem tizenöt százalék kamatot fognak szedni.

Országos vásár Vizváron.

A kereskedelmi minisztérium a somogy megyei Vizvár község részére minden év március 26-án és szeptember 5-én tartandó országos kirakodó és állatvásár megtartására adott engedélyt. Az első vasárt szeptember 5-én, szombaton tartották meg.

A svéddek megoldották a mezőgazdasági jelzáloghitel kérdését.

Svédország a napokban a mezőgazdaság hathatós támogatására hozott új törvényével megoldotta a mezőgazdasági jelzáloghitel kérdését. E törvény szerint minden gazda állami intézettel elzalogosíthatja termését, olesón pénzt szerezhet, anélkül, hogy gabonáját azonnal és esetleg bármilyen áron eladni kényszerüljön. A svéd törvények eddig csak olyan elzalogosítást ismertek, amikor az elzalogosított tárgyat bezállították a hitelező raktárába. Ezentúl — de csakis mezőgazdasági termékeknél — el lehet zalogosítani az árut a tulajdonjog, illetve a birtoklás teljes fenntartásával. Rozsra, búzára, árpará, zabra és hüvelyesekre, vagyis nem gyorsan romlandó terményekre úgy lehet tehát zálogkölcönt felvenni, hogy az áru a gazda birtokában marad továbbra is. Az *Uj Barázda* már hónapok óta sürgeti a gabonaközraktárak intézményes megvalósítását, mint amely módot nyújtana a gazdaságszerveletnek arra, hogy termését ne rögtön az aratás után potom áron kelljen elköttyavetnie, hanem a piaci keresletnek megfelelően tisztességes áron értékesíthesse. Svédország ezzel az új törvényével a gyakorlatban is valóra váltotta a gabonaközraktárak s ezzel a mezőgazdasági jelzáloghitel ügyét.

Lesz elég hordó.

A magyar bortermelés válságos helyzetét bizonyos kereskedői körök arra igyekeztek fölhasználni, hogy rémhíreket terjesztve, lenomják a bor árát és így olesón vásárolhassák össze az ideai musttermést. A rémhírek többek közt arról is regéltek, hogy a nagy hordóhiány következtében a szőlősgazdáknak nem lesz miben szüretelniük. A kormány most megjelent rendelete, amellyel ideiglenesen beszüntette a hordók behozatali vámját és ezzel biztosította a szőlősgazdák hordószükségletét, máris érezeti jótékony hatását, mert a borárak indokolatlan áresése megállt s a gazdák már nem igyekeznek minden áron előre is megválni termésüktől.

Elmarad az őszi haszonállatvásár.

A szeptember 12-től szeptember 15-ig tervezett őszi haszonállatvásár — tekintettel a ragadós száj- és körömfájásnak az ország területén való nagyobb mérvű elterjedésére — elmarad.

Ősszel folyósítják a hosszúlejárátú mezőgazdasági kölcsönt.

A hosszúlejárátú mezőgazdasági kölcsönt az ősszel folyósítja a kormány. Legkésőbb októberben a gazdák megkapják a kölcsönt, úgy hogy annak összegét már az őszi mezőgazdasági munkálatok és beruházások során felhasználhatják. A rendelkezésre álló huszonkétfélmillió aranykoronás belföldi kölcsönösszeget eddig azért nem használta fel a kormány, mert az őszig már folyósított rövidlejárátú hitelek is táplálják a mezőgazdaságot s ezenkívül a kormány a kül-

földi kölcsönfeltételeket és a belföldi összeg kibocsátásának a feltételeit is összhangba akarja hozni. A most folyó külföldi tárgyalások során előreláthatóan a feltételek jelentős könnyítését sikerül keresztülvinni és alkalmasint ki lehet bővíteni az eredetileg tervezett hitelkeretet is.

A vagyonválság-buza szeptemberi ára.

A pénzügyminiszter a mezőgazdasági ingatlanok vagyonválsága fejében fizetendő búza árát a földművelésügyi miniszterrel egyetértően szeptember hónapra métermázsánként háromszázhatvan ezer koronában állapította meg.

A Faluszövetség ceglédi jubiláris kiállításának megnyitása. Vasárnap reggel nyitotta meg Horthy Miklós kormányzó a Faluszövetség 100-ik kiállítását Cegléden. A kiállítás alkalmával az egész város ünnepi díszítéssel, hogy külső kereteiben, valamint belső értékével is méltó legyen ez a kiállítás ahhoz az ünnephez, amit a falu kultúrájának századik megnyitkozása jelent kiállítás formájában. A kormányzót nagy ünnepélyességgel fogadta a lakosság, élén a vármegye és a város vezetésével. Fehérruhás iskolásgyermek, magyarruhás leányok álltak sorfalat a fogadtatásnál. A Duna-Tisza közének községekéből igen sokan jöttek el, hogy osztozzanak Cegléd ünnepében. A kiállítás színhelyén Schandl Károly földművelésügyi államtitkár üdvözölte a kormányzót, aki válaszában elismeréssel nyilatkozott a Faluszövetség munkájáról egyrészt, másrészt pedig Cegléd városának lakosságáról, mint amely ezzel a kiállítással a földhöz és a gazdasági munkához való ragaszkodásáról tett tanúságot. A kiállítást megnyitván Horthy Miklós kormányzó maga is hosszú időt töltött el az egyes termekben s többször adott elismerésének kifejezést. A kormányzó részt vett még a Kultúrház alapkö-lehelyezési ünnepségén is, majd megtekintette a ceglédi Move-csoport sportünnepélyét.

Petry Pál államtitkár díszpolgári beiktatása. Petry Pál vallás- és közoktatásügyi államtitkár Egyek község díszpolgárául választotta. Beiktatása a községi képviselőtestület közgyűlésén történt, amelyen megjelent Hadházy Zsigmond főispán, Pákozdy Sándor alispán, Ethey László főszolgabíró, továbbá a kultuszminisztérium küldöttsége. Kalocsay Gusztáv esperes-plébános, képviselőtestületi tag mondotta a beiktató beszédet, amelyben a község hűségét és szeretetét tolmácsolta az államtitkár iránt. A közgyűlés után bankett volt, amelyen számos felköszöntő hangzott el.

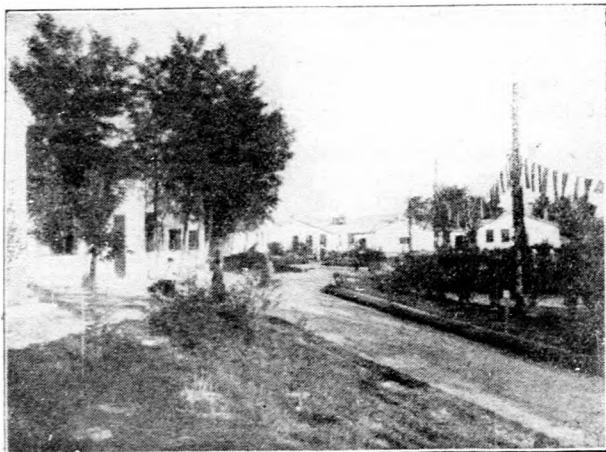
Meghosszabbították a külföldiek jelentkezési határidejét. Ismeretes, hogy a belügyminiszter rendeletben a Magyarország területén tartózkodó külföldieket jelentkezésre kötelezi és ez a jelentkezési határidő a rendelet szerint augusztus 31-én lejár. A belügyminiszter most újabban kibocsátott rendeletével ezt a határidőt december 1-ig meghosszabbította.

Képek a zalaegerszegi ünnepségekről.

Vass József dr. miniszterelnök-helyettes megérkezik a róla elnevezett tüdőbeteg-szanatórium felavatására.

Bodó János nemzetgyűlési képviselő a Faluszövetség ügyvezető-alelnökhelyettese üdvözlő a szövetség nevében a kiállítás megnyitásban megjelent előkelőségeket.

A zalaegerszegi internálótáborból átalakított tüdőbeteg-szanatórium

A zalaegerszegi «Vass József munkásotthon» felavatása és a Faluszövetség kiállítása. A zalaegerszegi internáló tábor köépületét tüdőbeteg-szanatóriummá alakították át. A sanatóriumot nagy ünnepségek közepette Vass József helyettes miniszterelnök nyitotta meg. Szentmise után a felavató ünnepségen Hódossy miniszteri tanácsos, a Munkásbiztosító pénztár miniszteri biztosja közönte Vass minisztert és arra kérte, engedje meg, hogy a sanatórium a «Vass József munkásotthon» nevet viselhesse. A miniszterelnök-helyettes válaszában rámutatott arra, hogy a Munkásbiztosító-pénztár ma már olyan segítséget nyújt a munkásoknak, amelyet békeidőben sem tudtak nyújtani. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után a helyettes miniszterelnök megtekintette a sanatóriumot, amely összesen kétszázhuszonnégy beteg befogadására alkalmas. Az első betegek szeptember elején már be is költöznek a sanatóriumba. A sanatórium megtekintése után disztribúció volt, amelyen Rode János közönte fel a minisztert, aki válaszában megköszönte mindazoknak munkásságát, akik hozzájárultak a sanatórium létesítéséhez. Szombaton délután nyitotta meg a miniszterelnök-helyettes a Faluszövetség zalaegerszegi kiállítását is. Bodó János képviselő, a Faluszövetség ügyvezető alelnöke beszédében rámutatott arra a hatalmas munkára, amelyet a Faluszövetség fejt ki a vidék gazdasági és kulturális megerősödésének előmozdítására. Vass József miniszterelnök-helyettes beszédében elismerését fejezte ki a kiállításról. Ezután megtekintette a kiállítást, ahol több mint négyezer kiállító érdekes és kiváló munkája látható. Később a város diszkozügylésén nyújtották át Vass Józsefnek a díszpolgári oklevelet.

A sárbogárdi kiállítás kitüntetettjei. Sárbogárdon nagyszerű mezőgazdasági és ipari kiállítást rendeztek. A bírálat eredménye szerint a kiállított lovak tulajdonosai közül Komjáthy Károlyi aranyérmét, Szakács István ezüstérmét, Gombos János bronzérmét nyert Kim Lajos, ezüstérmét Szabó György (Nagyfők), bronzérmét Tóth Mihály, Klics Ferenc és Virág József. Sertéséért ezüstérmét nyert Prix Teregán, bronzérmét Egyed Mihályné. A legszebb kutyáért Becker József díszoklevelet kapott. Az ipari kiállítás résztvevői közül a zsűri aranyéremmel díjazta Pacona Istvánt, Szenes Józsefet és Hallermayer Mátyást és fiát, ezüstéremmel Heiland Jánost, Oláh és Némethet, Korbély Kálmánt; bronzéremmel hét, elismerő oklevéllel tizenhat kiállítót. Külön elismerő oklevelet kapott ezenkívül három kiállító.

Ezer sápadt pesti gyerek pirosposzganán jött haza a nyaralásból. Ezidén már jószívű falusi magyarok is követték a jó halandusok és belgák példáját és nyaralásra elvállaltak sápadt pesti gyermekeket. Így ezer sápadt gyerek nyaralhatott vidéken és térhetett vissza pirosposzganás arccal. Érdekes, hogy a legtöbb gyermeket a határmenti megyék és városok vállalták, ezek úgy látszik, jobban átérzik a faji összetartozandóságnak szükségességét s erősebb bennük a hazafias áldozatkészség. Ezzel szemben, sajnos, megállapítható, hogy a Duna és Tiszaköze nagy érzéketlenséget mutatott a mozgalom iránt. A legtöbb gyermek Bihar-, Baranya- és Szabolcs megyében nyaralt. A nyaralattal a legsimábban történt, megbetegedés nem fordult elő s fegyelmi és erkölcsi szempontból sem volt panasz. A kis magyar gyermekek derekasan viselkedtek. Megállapítható, hogy a vidék, mely néhány évvel ezelőtt még idegenkedett a budapesti gyermekektől, most nagy szeretettel fogadta őket a élelmiszerekkel megrakva küldte vissza őket a városba. A jó nevelőszülők s a kis pesti gyermekek mindenütt sirva váltak el egymástól s máris alig várják, hogy ismét nyár legyen.

Kitüntetett gazdasági cseléd. Bagi György gazdasági munkást, aki a Szirmay grófi családot már 44 év óta szolgálja, a földművelésügyi miniszter elismerő oklevéllel és pénzjutalommal tüntette ki. A kitüntetett gazdasági munkásnak az oklevelet és pénzjutalmat ünnepélyes keretek között nyújtotta át Gosztonyi István főszolgabíró Szerencs község tanácstermében. A főszolgabíró rövid beszédében méltatta Bagi György érdemeit és őt példaként állította a többi gazdasági munkás elé. Utána a jelenlegi tulajdonos, Szirmay Sándor gróf, az egybegyűlték előtt lelkes szavakban köszönte meg derék, öreg munkásának a hosszú, hűséges szolgálatot.

Az észti külügyminiszter halálos autóbalesete. Majrovics Siegfried észti külügyminiszter automobilszerencsétlenség következtében meghalt. Nyaralóhelyéről feleségével és első házasságából való gyermekeivel elindult szülővárosába, hogy meglátogassa rokonait. Visszatérőben a gépkocsi az árokba fordult és maga alá temette a bennülőket. Az asszonynak és a gyermekeknek esodálatosképen nem esett bajuk, a külügyminiszter azonban olyan szerencsétlenül került az automobil alá, hogy koponyatörést szenvedett és eszméletlen volt, mikor kocsin Riga-ba akarták szállítani. Útközben meghalt.

Pénzt hamisított a csodarabbi fia. A csendőrség letartóztatta az olasziskolai «csodarabbi» fiát, Friedländer Sámuel, aki a sátoraljujhelyi Belvárosi Bankban hamis egymillió bankjegyekkel akart fizetni. A csodarabbi fia hosszas tagadás után megtört, bevallotta, hogy a hamis bankjegyeket unokaöccsétől, Friedländer Frigyes úpesti textilkereskedőtől kapta. Letartóztatták a kereskedőt is, aki konokul tagadott, Sámuel azonban a szembesítéskor a szemébe mondta, hogy ő gyártotta a hamis milliókat. A rendőrség eljárást indított Betlehem bankigazgató ellen is, aki elégette Friedländer Sámuel hamis bankjait s ezzel bünpártolást követelt el. Sikertől elfogni két madarasi lakót is, akik bevallták, hogy ők szállították a hamis pénzkészítéshez szükséges kőcséket. A hamis millió bankjegyek az egész országban nagy nyugtalanságot kellettek s szinte kiszámíthatatlan bonyadalmak keletkeztek volna, ha a csendőrség és a rendőrség által lefolytatott nyomozás nem éri el a gyors eredményt.

A földművelésügyi miniszter a kézművesipari tárlaton. A városligeti iparcarnokban rendezett kézművesipari tárlatot a napokban meglátogatta Mayer János földművelésügyi miniszter is, aki hosszasan időzött a kiállítási területen és különösen a vidéki kis- és kézműiparosok, a vidéki háziiparok kiállítási anyaga iránt mutatott rendkívüli érdeklődést. A miniszter több vidéki kiállítóval hosszasan elbeszélgetett, részletesen érdeklődve munkáik gyártási módjára, kelendősége és általában a vidéki kézi- és háziiparok helyzete és fejlődési lehetősége iránt.

Kuna P. András balesete. Kuna P. András nemzetgyűlési képviselőt Szelevény község határában könnyen végzettsé válható baleset érte. Szántó József szelevényi géplakatos készakarva hátulról behajtott a képviselő kocsijába. A kocsit elfordult s Kuna P. András, valamint a kocsi alája kerültek. Szerencsére a szerszámok elszakadtak, a lovak kocsit nélkül tovább vágattak s így a kocsit alatt levők megmenekültek a biztos haláltól. A kunszentmártoni csendőrség nyomozást indított.

A világ legjobb
Harmonikái, Hegedűi, Citerái,
Beszélőgépei, Cimbalomjai,
 továbbá az összes Hangszerek itt a
gyárban kaphatók

Romlott hangsze-
 reket művészi-
 en javít.

Legjobb Húrok!
 Árjegyzéket ingyen küld
Mogyoróssy Gyula
 m. kir. szabadalma-
 zott hangs-ergyára,
BUDAPEST,
VIII., Rákóczi-út 71.
 Telefon: József 16-18.

Hogyan örökítsük meg a hősök emlékét. A Faluszövetség összeköttetésbe lépett a Képzőművészek és Iparművészek Országos Gazdasági Szövetségével és megállapodást létesített, hogy a Faluszövetség útján közvetített megrendeléseknél a legmértányosabb költségvetéssel készítik el a művészek a hősök emlékművét. Azok a községek tehát, amelyek elesett hőseiknek emlékét még nem állították, hozzanak képviselőtestületi határozatot arról, hogy a felállítandó emlékmű céljára bűzában, illetve pénzben mennyit szánnak, erről értesíték a Faluszövetséget, amely azután a megjelölt összegnek megfelelő emlékművek tervrajzait küldi meg nagy választékban a helyi igényeknek legjobban tetsző emlékmű kiválasztása végett. Kívánatra a képzőművészek közül valaki a művészi és szépészeti szempontok biztosítása végett a községbe utazik. A községek a Faluszövetségre való hivatkozással, közvetlenül is fordulhatnak a Képzőművészek és Iparművészek Országos Gazdasági Szövetségéhez (Budapest, V., Országház XI. számú kapu) az emlékművek elkészítése tárgyában, ahonnan mindenemű kérdézősködére a kívánt felvilágosítást megkapják.

Kitüntetett gazda. A kormányzó Vincze Mátyás tiszaföldvári lakosnak mindenkor tanúsított hazafias magatartásáért és annak elismerésül, hogy tizenegy gyermekét példaadó módon felnevelte, a magyar ezüst érdeméremet adományozta.

Nagyatádi Szabó István arcképeinek leleplezése Hódmezővásárhelyen. Kegyeletes ünnep keretében leplezték le vasárnap Hódmezővásárhelyen a Gazdasági Egylet székházában *nagyatádi Szabó István*, az elhunyt magyar földművelésügyi miniszter és *Vékony József*, a Gazdasági Egylet volt elnökének arcképeit, amelyet *Sennyei József* festőművész készített el. A képleplezési ünnepségen a város gazdátársadalmából igen sokan voltak jelen. Az ünnepi beszédet *Lázár Dezső* gazdasági főtanácsos mondotta, aki meleg szavakkal méltatta az elhunyt magyar földművelésügyi miniszter, nagyatádi Szabó István kiváló érdemeit. Az ünnepség a Himnusz eléneklésével végződött.

Vass miniszter az újjáépült Bia, Torbágy és Páty díszpolgára. Népes küldöttség kereste fel Bia, Torbágy és Páty községek képviselőiből *Vass József* népjóléti minisztert, hogy átadja neki a három község díszpolgári oklevelét. *F. Szabó Géza* nemzetgyűlési képviselő tolmácsolta a lakosság háláját azért a hatalmas támogatásért, amelyben a kormány és elsősorban a népjóléti miniszter a községeket az elmúlt évi súlyos katasztrófa alkalmából részesítette. A községek azóta ismét teljesen felépültek, szebbek, mint valaha, egyetlen megrongált ház sincs több a falvakban és ez elsősorban a népjóléti miniszter gyors és hathatós támogatásának köszönhető. *Vass József* helyettes miniszterelnök meghatott szavakban mondott köszönetet a küldöttségnek a kitüntetésért.

Református tanítók a nyolcosztályú népiskola mellett. A pest-megyei református tanítók pécsei gyűlésén elhatározták, hogy a nyolcosztályú népiskola megvalósítása és a főiskolai tanítóképzés tekintetében feliratot intéznek az egyházkerülethez. Addig is, amíg ez megvalósul, ahol mód van erre, felállítják már ezidén a hetedik osztályt. A vitában *Benkő István*, *Burikó Albert*, *Földes Ferenc*, *Zilahy Ferenc* és *Eperjessy Károly* vettek részt.

Olasóbb a villamos. A villamosársaság a fővárosban leszállította a villamosjegyek árát. Az új árak hétfőn léptek életbe s azok szerint a kétszeres átszállásra jogosító jegy ára 3000 korona, szakaszjegy 2000 korona. Külterületi hetikártya 28 ezer korona, az egész villamos hálózatra 35 ezer korona. Az új tarifával egyidőben az új szakaszbeosztás is életbe lépett.

Gerencsér István halála. Gerencsér István dr. volt nemzetgyűlési képviselő, a Szentkirályi-utcai állami tanítóképzői intézet igazgatója Budapesten elhunyt. A kommun bukása után képviselőnek lépett fel a mátészalkai kerületben, ahol a keresztény nemzeti egyesülés pártjának programjával választották meg. A legutóbbi választásoknál kisebbségben maradt s így újra a tudományos működésre szentelte idejét.

Egy szabadsághős emléke. A Sopront megmentő ágfalvai útközött negyedik évfordulóján gyászünnepség keretében koszorúzták meg az ágfalvai temetőben Baracs László felkelő sírját. A gyászünnepségen a soproni társadalmi egyesületeken kívül a hatóságok is résztvettek. A vármegye képviselőjében *Högyész Pál* dr. főjegyző, a város nevében pedig *Schindler András* helyettes polgármester tartott beszédet és helyezett koszorút a sírra.

Hötzendorfi Conrád volt vezérkari főnök halála.

Hötzendorfi Conrád Ferenc gróf tábornagy, az osztrák-magyar monarchia egykori híres vezérkari főnöke, az ausztriai Merгентheimban agyvérzés következtében hirtelen meghalt. *Hötzendorfi Conrád* gróffal az egykori monarchia egyik legismertebb egyénisége szállott sírba. A tábornok bizalmas embe-re volt *Ferenc József* s az agg uralkodó haláláig *Conrád* kezében volt egyedül a monarchia hadműveleteinek irányítása. Ő dolgozta ki 1915 tavaszán a nagysikerű gorlicei áttörés haditervét is. Később a vezérkari főnöki tisztséget átadta *Arz bárónak*, ő pedig átvette az egész olasz front főparancsnokságát. A háború befejezése óta visszavonultan élt Innsbruckban, emlékiratain dolgozgatva. Nagy történelmi értékű munkája azonban befejezetlen maradt, a halál 74 éves korában kiütötte a tollat a híres tábornok kezéből.

Hötzendorfi Conrád Ferenc gróf tábornagy, a volt monarchia hadseregének egykori vezérkari főnöke, aki hirtelen meghalt.

Elárverezték Miklós cár és családjának a ruhatárát. Szentpétervárott a napokban dobra került *Miklós* cárnak és családjának egész magánruhatára, valamint az az állami ruhatár is, amelyet a szovjetkormány eddig Szentpétervárott őrzött. Az árverésre messze idegenből, Dániából, Svédországból, Németországból, Angliából, sőt Amerikából érkeztek vevők, főleg ritkasággyűjtők, régiség-kereskedők, akik nagy érdeklődést mutattak a volt cár ruhadarabjai iránt, de külföldi uralkodóházak magasállású tisztviselői is érdeklődtek a szovjethatóságoknál a ruhák iránt. *A meggyilkolt cárnak több mint száz estélyi ruháját és béli öltönyét árverezték el, azonkívül több mint kétezer lakjruhát.*

Kelta földvárat ástak ki Pécs közelében. *Szentmiklósi* Antal nyugalmazott ezredes a Pécs közelében lévő jakab-hegyen kelta földvár maradványaira bukkant. A Nemzeti Múzeum kiváló tudósa, *Bella Lajos*, leutazott Jakabhegyre és a Krisztus előtti ötödik századból származó kelta erődsáncok megtekintése után kijelentette, hogy a jakabhegyi telepnek, mint földvárnak, a maga nemében nincs párja. Az ásásokat megkezdik.

OLVASÓINKHOZ!

Szeptember 1-én új előfizetést nyitunk, aki tehát szívén viseli a kisgazda-, földműves- és kisiparostársadalom, valamint a saját érdekét, aki a vasárnapját nemcsak kellemessé, hanem tanulságossá és hasznossá akarja tenni, az fizessen elő a «Vasárnap»-ra.

A «Vasárnap» legkésőbb vasárnap reggelig a legmesszebb eső tanyára is megérkezik.

A «Vasárnap» a legolcsóbb hetilap, mert félévi előfizetés mellett csak 1192 K-ba kerül egy példány.

ELŐFIZETÉS DIJAIK:		
negyedévre	...	16.000 K
félévre	...	31.000 K
égsz évre	...	62.000 K

A «Vasárnap» kiadóhivatala
Budapest, VI., Ó-utca 10. sz.

Fölkérjük azon előfizetőinket, kiknek előfizetése szeptember 15-én lejár, hogy előfizetésüket a már megküldött befizetési lap felhasználásával megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap küldésében fönnakadás álljon be

KUKÁNY OSTROMA

Regény. Irta: Seress Imre.

(16. közlemény.)

Persze Csülök Ágnes már tudott mindent Veszelyről és Csésze Mária sietett megmutatni neki a most jött harmadik levelet is.

— Látod, szólt a direktor asszony, milyen válogatott szavakkal tud írni, ha akar? És milyen nagyszerűen megtalálja az ügy végleges elintézésére a legalkalmasabb szót, azt, hogy tárgytalan!

— Igen, felelt Csülök Ágnes, ez a leghelyesebb kifejezés. Ezenkívül kiváló úri tapintatra vall, hogy ez a harmadik levél egyet sem ismételt a második levél erős kitételeiből.

— Úgy-e? sietett a direktor asszony átvenni a szót. Pedig azért mindenkinek látnia kell rögtön, hogy a vén szipirtósa többi az, amit Veszely tárgytalannak kér tekinteni. Ő kidobása után, első felgerjedésében írta ezeket, mielőtt meghívásom hozzája jutott.

— Úgy van! folytatta Csülök Ágnes a magyarázatot. A te meghívásod tárgytalanná tette Veszely kidobtatását, Veszely harmadik levele pedig tárgytalanná tette a vén szipirtót és repedt sarkat.

— Minélfogva csak az első levél érvényes, amelyben oly gyönyörűen vallja meg szerelmét! ujjongott Csésze Mária. Veszely, Veszely, lám ki hitte volna még ma reggel, hogy mi így meg leszünk bomolva egymásért! Mert érzem, hogy minket kettőnkét már csak a halál választ el!

Idáig jutva, Csésze Mária hirtelen ráeszmélt, hogy Veszelyt mi fenyegeti. És erre a gondolatra nagyot sikoltott. Ime, egyszerre két tenger zúdult rá Veszely utolsó levelével: egyik az öröm tengere, a másik az ürmé! Ha kiüríti azt, ki kell irtenie emezt is fenéig! Mert igaz, hogy Szárast csak azért küldte Veszelyhez, hogy apríttassa össze magát gyáshúsának, de hát sajnos, a párbaj mégse megy babra és bíz ott mindenre el lehet készülvén az ember.

— Mi a baj? — kérdezte Csülök Ágnes ijedten.

— Arra gondoltam — felelt Mária, hogy amilyen engedelmes Szárast, ez a buta állat, még valami drámát csinál nekem. Azóta talán már provokálta is Veszelyt, mert ilyen ökörtől kitelik minden! És mert Veszely természetesen nem hátrál meg, lehet, hogy azóta már szemközt is áll vele az a hülye. Lehet, hogy már éles karddal metélik egymást s az egyiknek keze, lába hiányzik! Vagy belelöttek egymásba három-négy golyót, mialatt én már századszor olvasom ezt a levelet! Ó, tanácsoljatok magasságos egek, hogy mit tegyek az Ő megmentésére! Hogy Ferencnek ne essen semmi baja! Mert Szárast, ezt a barmot egye meg a fene!

— Oda kellene menni — vélte Csülök kisasszony.

— Igen, igazad van! Oda is rohanok, hogy kicsavarjam Szárast kezéből a fegyvert, amit ez a fenevad Ferencre mert emelni! Amit még sohase tettem meg, most megteszem: személyesen megyek a felvégre. Kitudom, megtudom, hol lesz a párbaj, még ha térdig kopnak is a lábaim! Mert, hogy párbaj lesz, ez biztos, különben Ferenc már régen itt volna. Hisz ha nem írta is, hogy eljön teára, a «tárgytalan» egyúttal ezt is jelenti. És most egy sejtetem azt kezdi sügni, hogy ez a párbaj nem történhet meg nélkülem, vagyis nem fogok elkésni. Lelki szememmel látom, hogy Ferenc éppen hozzám készül. A párbajról sejtetem sincs és most kezd öltözködni. Igen, látom őt! Még nincs rajta más, csak ing és alsónadrág! Most csizmát húz föl, azután nadrágot! Erre mente jön és sujtásos atilla; vastag bajuszt ragaszt, kardot köt, fejébe prémes kalapot nyom: nagy ég, hisz ez nem Veszely Ferenc többé, hanem egy magyar dráma hőse! Hisz ezt a drámát mink is gyakran adjuk! Hogyan is hívják benne a hőst? Segíts már Ágnes!

— Rákóczi! — sietett felelni a drámai szende.

— Fenét az!

— Bercsényi!

— Az se.

— Thököly!

— Még ez se. Megvan! Wesselényi Ferenc! Igen, igen. Hisz azonnal rájöhettünk volna, hogy Veszely Ferenc csak Wesselényi Ferencé változhat. Miután kész az öltözködéssel, hát indul hozzám, nagy csomaggal a hóna alatt, mert hozza, amit kértem: teát, rumot, cukrot, sajtot, szalámit. Most csoszog feléje Szárast és elibe állva, durván megsérti, mire Ferenc előbb pofonvágja, aztán kijelenti, hogy kész párbajozni. Hogy megbeszéljék a helyet, időt és fegyvert, ennek céljából bemennek valahová, vagyis hála Istennek, vérontás még nincs és ezt nem adom egy vak loért! De hogyha Ferenc Wesselényi, akkor mostantól kezdve így nevezem őt, nem pedig Veszelynek. Igaz-e Ágnes? És ha nem Wesselényi, hát azzá teszem én!

— Hát persze — felelt a szende művésznő. Olyan világos ez, mint...

— A vakablak! — fejezte be a mondatot Mária. De akkor világos az is, hogy Wesselényi mellett én sem maradhatok tovább Csésze. Hogyan festenek én akkor ő mellette? Mint vadonatúj díszmagyar mellett egy ócska nadrág. No, de fogadom, hogy ha a fene fenét eszik is, nálunk szintén keresztelő lesz ma: Wesselényi, ha idejön, Csésze Mária nem találja többé! Szécsi Mária lesz ezentúl a nevem. Színpadon ezt a szerepet már százszor is adtam óriás sikerrel. Szécsi Mária, Murányvár úrasszonyát, akibe kétszáz év előtt szintén egy Wesselényi Ferenc bolondult bele! Igen, mostantól kezdve nem Csésze Mária vagyok, hanem Szécsi Mária, aki meghódolt Wesselényinek, mire véget ért Murány ostroma. Hát most meg Kukány ostroma fog véget érni: mi ketten, Szécsi Mária és Wesselényi Ferenc bevesszük ezt a várat, amely a magyar színészetnek olyan makacsul ellenáll.

— Nagyszerű eszme! — kiáltott Csülök Ágnes. Csak vigyázz, el ne hamarkodd a dolgot! Hátha Veszely...

— Wesselényit mondj!

— Hátha Wesselényi csak a pénzre pályázik?

— Ez kizárt dolog! Egy Wesselényi Ferenc! Egy talpig gavallér férfi! De hát jó, hogy ezt szóba hoztad: majd én épűg próbára teszem őt, amint a murányi Szécsi Mária próbára tette az ő Wesselényijét. Persze nem vérpadra fogom őt hurcoltatni, hanem majd kieszelek valami mást, mialatt öltözködöm. Mert, ha Ferenc úgy jön, mint Wesselényi, én sem fogadhatom őt másképp, mint Szécsi Mária. Hozd csak elő ennek a ruháit és segíts egy kicsit.

Csülök Ágnes egy szomszédos kamrába ment és nem-sokára behozta egy nagy nyalábban mindazt a ruhát és egyéb holmit, amire a Szécsi Mária című színdarabban a hősnőnek szüksége volt.

A direktor asszony, levetvén blúzát és felső szoknyáját, ezek helyett ruhát vett föl. Tartozott pedig ehhez a ruhához:

1. Egy piros selyem hímmzéssel teljesen elborított zöld selyemből készült gyönyörű szoknya, aminőt régente csak királynők hordtak. Arany és skófiom annyit lehetett ezen a szoknyán ezelőtt háromszáz évvel, hogy a selyemszövet nem is látszott. Ma, sajnos, már csupán ez látszott és ez se mindenütt, amennyiben a királynő, aki valamikor viselte, úgy látszik sohase naftalinozta be, mielőtt az almáriomban tette, minek következtében a molyok sok helyen kirágták.

Ezt a remek ruhadarabot Szécsi Mária húsz év előtt vette egy handlétól, akihez nem tudni hogyan került a királynői ruhatárból. Az is lehet, hogy lopták onnan.

TRÉFÁK

Elintéztetett.

Költő: Szerkesztő úr, ugyebár, megkapta a legutóbbi költeményeimet, a három verset?

Szerkesztő: Megkaptam!

Költő: Remélem, hogy ez a három egyelőre elég?

Szerkesztő: Már el is égett?

(Beküldte Gróf József Berkesdről.)

A legfontosabb személy.

Halála itélt a rögtönítelő bíróság egy cigányt. Az utolsó pillanatban azonban, mikor már kísérték az akasztófaéhoz, sikerült megugornia és zeg-zúgos mellékutcákon iparkodott elmenekülni a csiklandós műtét elől.

Futtában összeütközik egy szemközt jövő emberrel.

— Nem tudod, te cigány, megtörtént-e már az akasztás? — kérdi ez.

— Nem megy ázs olyan kennyen! Nem les ábból ázs ákástásból semmi, míg én ott nem lesek! — feleli tovább iramodva a cigány.

(Beküldte Tóth Lajos ig.-tan. Becskéről.)

Meglepetés a Móríckának.

Mórícka születésnapjáról beszél a papa és a mama. Azon tanakodnak, mi volna Móríckára nézve a legkellemesebb meglepetés a születése napján s mivel lehetne neki leginkább kedveskedni?

— Thodod mit, — szól az enyhészívű mama — megengedjük a khis Móríckának, hodj egy hétig ne moshakodjon!

(Beküldte Priboczki Ferenc Gáváról.)

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

Az egész szó — rettentő hely; első három betű húzva — hálókat köt; az első kettőbe hosszan — tyúkot rekesztenek. Melyek ezek a szavak?

(Beküldte Hajgató Kálmán Kaposvárról.)

2. Találósrejtvény.

Két juhász juhokat hajtott az úton. Az egyik így szólt a másikhoz: «Adj nekem három juhot, hogy nekem is annyi legyen, mint neked!» De a másik így felelt: «Te adj nekem háromat, akkor nekem mégegyszer annyi lesz, mint neked!» Hány juha volt az egyiknek és mennyi a másiknak?

3. Betűrejtvény.

kány

kány

(Beküldte: Baka Károlyné Papkeszről.)

A rejtvénymegfejtéseket legkésőbb szeptember 16-ig kell beküldeni a «Vasárnap» szerkesztőségéhez. A megfejtők közülök levelükben pontos címüket is.

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 39-ik számban közöljük.

A 33-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Betűrejtvény: **Orangután.**

2. Kockarejtvény: **Regős, egész, gém, ör, s.**

3. Betűrejtvény: **Erdély.**

Megfejtették: Varju J. Imre, Süveges József, ifj. Szabó Gergely, ifj. Mészáros József, Fekete György, ifj. Papp Imre, Szarvas Mihály, Gonda Vince, ifj. Bene Lajos, ifj. Kálmán Ferenc, Molnár Károly, Rohonczy Pongrácz, Kisnémet Julia, Kisnémet János, Kiss Ágoston, Horváth József, Bene János, Bentsik Antal, Sipos Károly, Hotwagner József, Huszár István, Német Ferenc, Szabó István.

Jutalomkönyvet nyertek: **Fekete György (Stóagárd), Kiss Ágoston (Kiskunfélegyháza), Bene Lajos (Matty), ifj. Szabó Gergely (Békés), Hotwagner József (Levél).**

A 34-ik számban közölt rejtvényeket a megfejtők és nyertesek névsorával jövő héten közöljük.

Az „UJ BARÁZDA“ a falvak egyetlen napilapja.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak augusztus 31-én.)

Gabonapiac. (Tözsdei jegyzés aug. 31-én.) 76 kilogrammos tiszavideki búza 365.000—367.500, fehérmegyei 360.000—362.500, egyéb dunántúli és pestvidéki 357.500—362.500, 77 kilogrammos tiszavideki búza 370.000—372.500, fehérmegyei 365.000—367.500, egyéb dunántúli és pestvidéki 362.500—367.500, 79 kilogrammos tiszai 375.000—377.500, fehérmegyei és egyéb dunántúli és pestvidéki 370.000—372.500. Rozs 257.500—262.500, takarmányárpa 265.000—280.000, sörárpa 310.000—350.000, zab 235.000—250.000, tengeri 267.500—272.500, repce 570.000—580.000, korpa 182.500—187.500 korona métermázsánként Budapesten.

Liszt és őrlemények. Dupla 0-ás 6000, 0-ás 6000, 2-es 5700—5800, 6-os 4600—5000, takarmányliszt 2500, korpa 2000, 1-es rozsliszt 4200—4600, 75%-os egységes rozsliszt 3200—3600 K volt kg.-kint budapesti paritásban, szákkal együtt. — Malomárak: 0-gg 6400, 0-g 6600, 2-es 6200, 6-os 5500, 7-es 4500, rozs 0-ás 5600, egységes rozsliszt 4600 korona volt kilogrammonként.

Takarmányvásár. Rétsizéna I. rendű 110.000, II. rendű 75.000—100.000, III. rendű csomagolásra 50.000—70.000, muharszéna 100.000—120.000, lucernaszéna 140.000—155.000, alomszalma I. rendű 50.000—65.000, II. rendű 80.000, zsúpszalma I. kéve 3000—3500 K.

Baromfi és tojás. Árak a budapesti piacon kicsinyben: Csirke darabja 16.000—45.000, tyúk darabja 36.000—50.000, hizott ruca kg.-ja 29.000—36.000, hizott pulyka kg.-ja 40.000—50.000, libamáj kg.-ja 40.000—100.000, lúdszir kg.-ja 40.000—60.000, tojás darabja 1500—2000 K.

Gyapjúpiac. A gyapjúpiac változatlan.

Legkiválóbb gyümölcs-csemeték

díszcserjék, díszfák, virágok,
magvak, kertieszközök és gépek

Unghváry László R.-T.-nél

minden

„HANGYA“

szövetkezet útján legelőnyösebben beszerezhetők.

Óriási képes árjegyzék

és rendelőlap a „Hangya“-szövetkezeteknél rendelkezésre áll.

Rendeljen

Hatvani nemesített

őszi búza, őszi rozs, őszi zab,

őszi bükköny (pannonbükköny)

vetőmagvakat

a

Hatvani Nővénytudomány Rt.-nél

Hatvan (Nagytelek) vagy

Magyar Magtanyés Rt.-nél

Bpest, IV., Szép-u. I. Tel.: J. 148—28.

Vetőmagvak. Árak nyersáruért 100 kg.-kint budapesti paritásban, minőség szerint: Bab, fehér 370.000—400.000, bab, tarka 260.000—300.000, borsó, Viktória 280.000—330.000, borsó, express 400.000—450.000, borsó ősi 360.000—400.000, bükköny, tavaszi 280.000—300.000, bükköny szűzös 600.000—650.000, biborhera 400.000—460.000, cirokmag 190.000—210.000, koriander 340.000—400.000, csillagfűrt 260.000—280.000, kendermag 360.000—380.000, lenmag 550.000—600.000, lencse, prima 550.000—750.000, mák 1.450.000—1.500.000, muharmag 180.000—200.000, napraforgó, fehér 350.000—390.000, tatarika 370.000—400.000, tökmag 800.000—850.000 K.

Tenyészállatok és járműök. Importált fehér erdélyi járműökör 16.000—18.000, I. rendű belföldi fehér járműökör 12.000—14.000, I. rendű belföldi tarka járműökör 12.000—14.000, friss fejestehén 12.000—16.000, 1½ éves üszök 13.000—16.000, 1½ éves tinók 12.000—14.000 K.

Marhavásár. Legjobb minőségű ökor 13.000—17.000, kivételesen 17.500—18.000, közép 7500—12.500, gyenge 5500—4500. Jobbminőségű bíka 13.000—16.000, kivételesen 16.500—17.500, közép és gyenge 8000—12.000, tehén 9500—15.000, kivételesen 15.500—16.000, közép és gyenge 9500—9500, kicsontozni való marha 4000—6000, növedékmárha 5000—13.000 K.

Szurómarhavásár. Élő borjúk: Belföldi szópós: I. rendű 19.000—20.000, kivételesen 21.000, II. rendű 17.000—18.500 K.

Sertésvásár. Árak: Könnyűsertés 18.000—19.500, közepes 21.500—22.500, nehéz 23.000—23.500. Az irányzat vonatott.

Lóvásár. Jobbminőségű háttas és csiló 450.000—1.300.000, könnyebb kocsi 3.000.000—11.000.000, igás kocsi nehéz 5.500.000—8.500.000, könnyű 4.000.000—6.500.000, számár 800.000, alárendelt minőségű lovak 700.000—4.500.000, vágólovak 500.000—3.400.000 K.

Tej és tejtermékek. Árak a budapesti piacon: Tejjes tej literje 5000—5600, tejszínhab literje 40.000—55.000, tejfel literje 20.000—30.000, vaj kg.-ja 70.000—90.000, nagyban 52.000—56.000, tehéntúró kg.-ja 12.000—18.000, juhtúró kg.-ja 36.000—44.000 K.

Hálpia. Árak a budapesti piacon kg.-kint: Ponty I. rendű kicsinyben 50.000—60.000, nagyban 40.000—50.000, ponty II. rendű kicsinyben 40.000—50.000 K.

Zöldség és gyümölcs. Árak a budapesti piacon: Sárgarépa 1 csomó 1000—4000, petrezselyem 1 csomó 1500—5000, zeller 1 darab 800—1000, kalarabé kg.-ja 1500—3000, vörös gyagma kg.-ja 1200—3000, fokhagyma kg.-ja 10.000—26.000, cékla kg.-ja 1500—4000, fejeskáposzta kg.-ja 900—2500, kelkáposzta kg.-ja 2000—6000, fejessaláta darabja 500—1200, rózsaburgonya kicsinyben kg.-kint 1200—2000, nagyban q-kint 110.000—120.000, fehérburgonya kicsinyben kg.-kint 800—1000, nagyban q-kint 60.000—70.000 retek kg.-ja 3000—5000, uborka kg.-ja 1000—4000, zöldpaprika kg.-ja 3000—7000, tök kg.-ja 500—2000, 1 cső tengeri 400—800, karfiol kg.-ja 7000—18.000, zöldborsó kg.-ja 10.000—16.000, torma kg.-ja 16.000—30.000, zöldbab kg.-ja 2000—4000, sóska kg.-ja 3000—6000, spenót kg.-ja 3000—6000, champingomba kg.-ja 30.000—70.000, alma kg.-ja 3000—12.000, körte kg.-ja 5000—18.000, szilva kg.-ja 2000—16.000, szőlő kg.-ja 4000—14.000, ringló kg.-ja 3000—8000, oszibarack kg.-ja 8000—18.000, som kg.-ja 2000—5000, afonya kg.-ja 24.000—30.000, görög-dinnye kg.-ja 1000—3000, sárgadinnye kg.-ja 1500—6000 K.

Idegen pénznemek legmagasabb ára 1925. évi szeptember hó 1-én. 1 angol font 347.000 K, 1 dollár 71.840 K, 1 francia frank 3381 K, 1 szerb dinár 1272 K, 1 román lei 359 K, 1 olasz lira 2725 K, 1 cseh korona 2120 K. Német (arany) márka 16.985 K, 1 svájci frank 13.862 K. Zürichben 100 magyar koronáért 0.00765 svájci frankot fizettek.

Szerkesztői üzenetek.

A XLIV. államsorsjátékona 26.473 és 8077 számú sorsjegyeket nem húzták ki. — Hosszú Sándor közölte pontos címét, hogy kérdéseire levélben válaszolhassunk.

Főszerkesztő: **Meskó Pál.** Felelős szerkesztő: **Perlaky György.**
Főmunkatárs: **Buday Barna.** Felelős kiadó: **Bak Imre.**

Ruházati szükségletét

legelőnyösebben a

3

„HANGYA”

vidéki szövetkezeteiben szerezheti be.

KAPHATÓK: Férfi- és női-ruhának való szövetek, fehérneműre, ágyneműre való chiffon, vászon, zephir, kanavá z. Szabókellékek, kész fehérnemű k és felsőruhák, úgyszintén mindenemű rövid-, kézmű-, konfekció- és díszműárak.

Dr. Héray Andor

Orsz. Földbirtokrendező Biróság által engedélyezett ingatlanforgalmi és üzletértékesítő irodája.
Budapest, IX., Rákoss-utca 11., földszint 1.
Törvényszékiileg bejegyzett cég.

Máthé András
vörösréz-árúgyár
Ujpest,
Károly-u. 11. Tel. 140-06. Pálkafőző üstökét-finomító készüléket és vörösréz mosóüstöket a legprimább kivitelben állandóan raktáron tartok.

Szakorvos rendelő vér- és nemibetegek részére. Ezüst salvarsan-oltás!
Rendelés egész nap.
VII., Rákóczi-út 32. sz., I. em. 1. (Rókussal szemben.)

Borsajtók,
borszivatnyuk, borsötölök, valamint az összes szőlő- és pince gazdasági gépek legújatnyosabbban kaphatók:
NAGYIGNÁC
Budapest, VII., Károly-körút 9.
Telefon: J. 115—15.

Ekék, ekealkatrészek, boronák, kapálóekék, fűkaszálók,
marokrakó és kévekötdő aratógépek, lógereblýék, kézi-járgányosok, motoros- és gőzcséplőkészletek, szecs kavágók, répavágók, daráló, morzsolók s minden egyéb gazdasági gép és szerszám a „HANGYA” mezőgazdasági géposztályánál szerezhetők be legújatnyosabbban.

Legjobban az jár, aki a „VASÁRNAP”-ban hirdet.

Az állat drága, vigyázzunk rája

és használjunk
állandóan nyers

Lysoform-ot,

mely minden

fertőzéstől megóv!

„A fertőtlenítés a gazdaságban”

című nagyon tanulságos füzetünket minden érdeklődőnek díjmentesen beküldi a

Dr. KELETI és MURÁNYI
vegyészeti gyár r.-t. Ujpest.

Szövetkezeteink figyelmébe!

Elsőrendű színbőről készült férfi-, női- és gyermekcipők, box- és sevrőbőről, továbbá munkásbakancsok a legjobb minőségben a legújatnyosabb napiárakon szerezhetők be a „HANGYA” ruházati és díszműárusztályánál.

MRAVKÓ JÓZSEF
UTÓDA
puskaműves és fegyverkereskedő
Budapest, VII., Károly-körút 9.
ELVÁLLAL: mindenféle fegyver javítását, átalakítását és felújítását. — ELAD: elsőrendű gyártmányú golyós, sörétes, ismétlő és automata vadászfegyvereket. — Legjobb minőségű mindenemű golyós, sörétes töltények, löszerek.